

یادداشت

بن بست نتانیاهو

محمد علی مهدزی

کارشناس مسائل بین الملل

با توجه به بن بست‌ی که در بحران غزه پدید آمده، آمریکا و متحدانش در منطقه با عنوان کردن طرح دو دولت که رژیم صهیونیستی پیوسته آن را رد کرده؛ این بار این طرح را نه در چارچوب دو جانبه بین اسرائیل و فلسطینی‌ها بلکه در چارچوب یک استراتژی بزرگ منطقه‌ای به گونه‌ای مطرح می‌کنند که هیچ طرفی نتواند با آن مخالفت کند. نشانه‌های چندی در تأیید این نظر وجود دارد. اولاً: آنها مسأله دو دولت را به مجمع عمومی سازمان ملل متحد بردند و با آرای مثبت زیادی آن را تصویب کردند. هرچند مصوبات مجمع عمومی الزامی برای اجرائندارد، اما با توجه به تأثیر کشتار بیرحمانه ارتش صهیونیستی در نوار غزه بر افکار عمومی جهانیان، طرح ایجاد یک دولت فلسطینی در کنار اسرائیل می‌تواند به عنوان یک راه حل سیاسی برای پایان دادن به نسل‌کشی در غزه مورد موافقت افکار عمومی قرار گیرد و دولت جو بایدن در شرایط کارزار انتخاباتی می‌تواند ادعا کند که پایان دادن به کشتار در غزه از طریق ایجاد یک چارچوب سیاسی بین المللی امکان‌پذیر است و آمریکا در این مورد تلاش لازم را به عمل می‌آورد. ثانیاً: بلافاصله چند کشور اروپایی و به‌طور مشخص اسپانیا، ایرلند و نروژ دولت فلسطین را به رسمیت شناختند. این اقدام که ممکن است کشورهای دیگری نیز بدان ملحق شوند به ابعاد بین‌المللی طرح کمک می‌کند. آنها کشوری را به رسمیت می‌شناسند که نه سرزمین مشخصی دارد و نه شکل و خصوصیات آن روشن است. لذا مفهوم این به رسمیت شناختن‌ها این است که چنین کشوری حتماً باید ایجاد شود. ثالثاً: موافقت عربستان سعودی با عادی سازی روابط با اسرائیل منوط به موافقت اسرائیل با تشکیل دو دولت شده است و این مهم‌ترین بخش این طرح است زیرا مدت‌ها بود که هم آمریکا و هم رژیم صهیونیستی تلاش می‌کردند تا قانع سعودی را قانع کنند تا به جرگه رژیم‌هایی که با اسرائیل روابط عادی برقرار کرده‌اند بیبندد. با توجه به موقعیت پادشاه عربستان سعودی به عنوان خادم الحرمین، مکه و مدینه، موافقت سعودی با به رسمیت شناختن رژیم صهیونیستی از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است و ضربه‌ای به محور مقاومت نیز محسوب می‌شود. اما سعودی‌ها هرچند تاکنون امتیازاتی به اسرائیل داده‌اند اما حاضر به ایجاد روابط رسمی دیپلماتیک با رژیم نشده‌اند و حاضر نیستند چنین کاری را رایگان در اختیار رژیم صهیونیستی قرار دهند. از نظر آنها بهای این کارت پذیرش تشکیل دولت مستقل فلسطینی در اراضی اشغالی سال 1967 یعنی همان طرحی که در سال 2002 توسط شاهزاده عبدا... در کنفرانس سران عرب در بیروت مطرح شد و اسرائیل به شکل اهانته‌امیزی آن را رد کرد. در کنفرانس سران عرب نیز که اخیراً در منامه- پایتخت بحرین- تشکیل شد، ستاره کنفرانس نه پادشاه بحرین، بلکه محمد بن سلمان، ولیعهد سعودی بود و همه نشانه‌ها حاکی از آن بود که نقش اصلی در طرح بین‌المللی جدید را قرار است محمد بن سلمان ایفا کند و گویا سران عرب به این کنفرانس آمده‌اند تا به بن سلمان وکالت بدهند. هرچند هدف مهم‌ترین طرح کشتار فرس از زیر پای محور مقاومت است اما نظر می‌رسد که شاهزاده جوان سعودی بسیار زیرکانه عمل می‌کند و مایل نیست خود را در برابر محور مقاومت قرار دهد و یک دلیل آن همین است که به روابط دو جانبه‌اش با جمهوری اسلامی می‌دهد و اقدام سعودی در اعزام هیات بلندپایه‌ای به ریاست امیر فیصل بن فرحان، وزیر امور خارجه، به تهران برای ابراز تسلیت و همدردی در پی شهادت رئیسی و همراهان ایشان راد این چارچوب می‌توان تحلیل کرد. اکنون این پرسش نیز مطرح است که در فرض موافقت این طرح و آغاز مذاکرات، چه طرفی از سوی فلسطین مذاکره خواهد کرد. همه می‌دانند که تشکیلات خودگردان محمود عباس مشروعیت لازم برای ورود در مذاکرات را ندارد و باید حماس را به نوعی در این مذاکرات شرکت داد. دولت نتانیاهو به شدت مخالف شرکت حماس است، اما آمریکایی‌ها معتقدند که در این شرایط سخت نوار غزه، باید حماس را قانع کرد که اسلحه را کنار بگذارد و به عنوان یک حزب سیاسی برای نجات غزه و تشکیل دولت فلسطین وارد مذاکره شود. در این زمینه نتانیاهو که می‌داند در این طرح جایی ندارد و باید کنار گذاشته شود، در یک موضع‌گیری عجیب و برخلاف همیتی که در گذشته به روابط با عربستان سعودی می‌داد، اعلام کرده که عادی سازی روابط با عربستان سعودی در اولویت اسرائیل نیست. این یعنی نتانیاهو کل طرح پوشش بین‌المللی را قبول ندارد. اما حماس با عملیات اخیر در اردوگاه جبالیلا در شمال نوار غزه و ایجاد کمین برای نظامیان رژیم که به قتل و مجروح شدن و اسارت شمار زیادی از افراد و افسران رژیم نتانیاهو و نیز شش کشته‌موشک یک رشته شمشیر از شمال نوار غزه به تل آویون نشان داد که حماس پس از هشت ماه مقاومت، همچنان نیرومند و رقم سختی در معادله است و هیچ‌کس نمی‌تواند آن را نادیده بگیرد یا برایش تعیین تکلیف کند. در مقابل ارتش صهیونیستی که از هر حیث در بن بست قرار گرفته با کشتار اخیر و به آتش کشیدن اردوگاه پناهندگان فلسطینی در رفح نشان داد که در نهایت درماندگی کاری جز کشتار بی‌سابقه غیر نظامیان به‌ویژه زنان و کودکان از آن بر نمی‌آید.

خبر

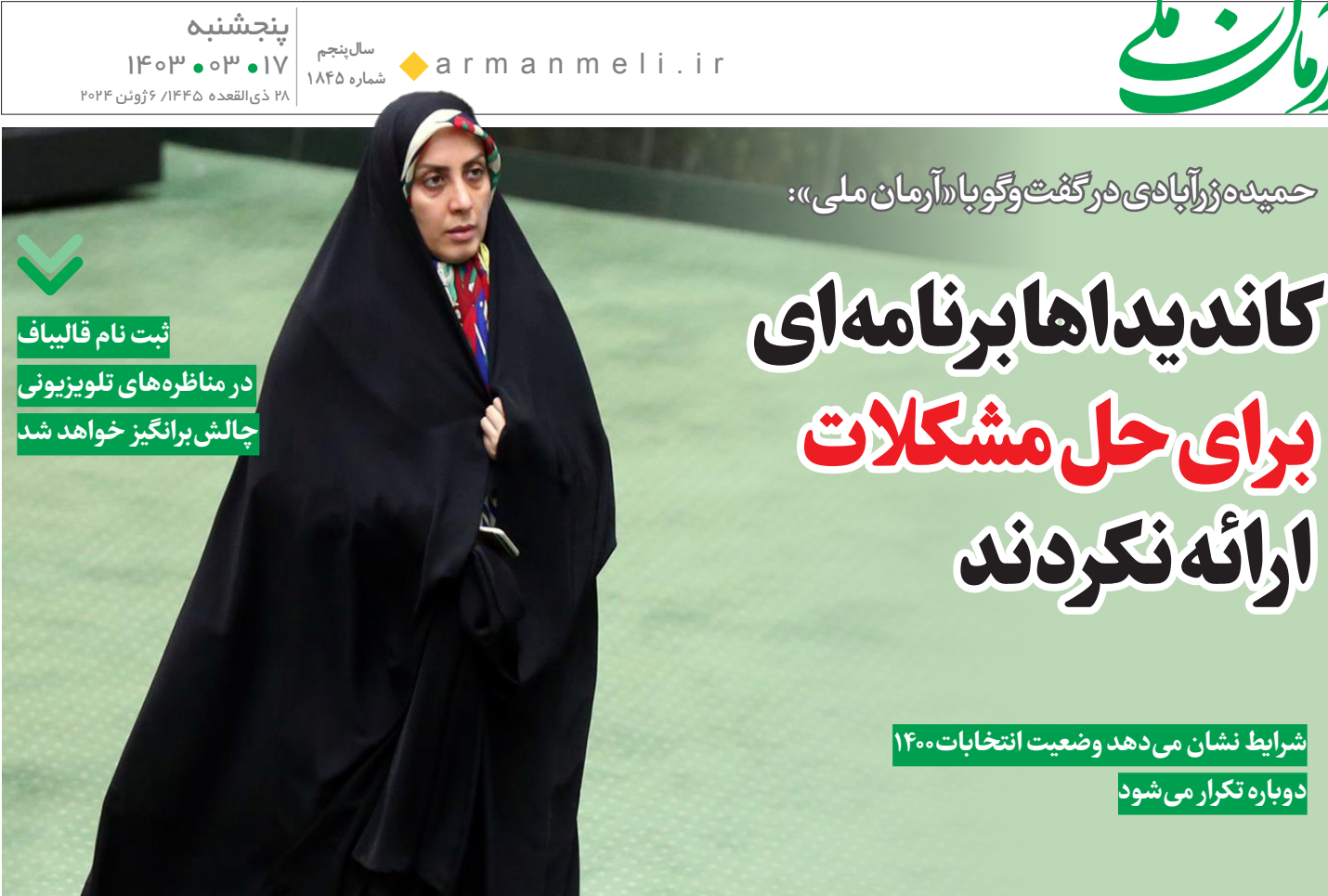
تغییر دبیرکل نهضت آزادی

شورای مرکزی نهضت آزادی ایران با صدور اطلاعیه‌ای از تغییر دبیرکل این حزب باسابقه خبر داد. اکنون که ایلنا روایت کرده، متن اطلاعیه به این شرح است: با توجه به آخرین اصلاحات اساسنامه نهضت آزادی ایران در شهریور ۱۴۰۲ مبنی بر محدود بودن دوره مسئولیت دبیرکل و ضرورت گردش مسئولان، در جلسه مورخ ۱۰ خرداد ۱۴۰۳ شورای مرکزی، ضمن قدررانی و سیاست‌گذاری از خدمات ارزنده و صادقانه و مواضع شجاعانه آقای مهندس محمد توسلی، آقای دکتر محمد حسین بنی‌اسدی رئیس دفتر سیاسی نهضت آزادی با رأی اکثریت قاطع شورای مرکزی به سمت دبیرکل نهضت آزادی ایران انتخاب شدند. از خداوند متعال توفیق ایشان را در ادامه راه پیشگامان نهضت آزادی ایران برای تحقق آزادی و خدمت به ملت شریف ایران خواستاریم.

حمیده زربآبادی در گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

کاندیداهای برنامه‌ای برای حل مشکلات ارائه نکردند

شرایط نشان می‌دهد وضعیت انتخابات ۱۴۰۰ دوباره تکرار می‌شود

ثبت نام قالیباف

در مناظره‌های تلویزیونی

جالش برانگیز خواهد شد

آرمان ملی- احسان انصاری: سیده حمیده زربآبادی، نماینده مردم قزوین در مجلس دهم با حضور در وزارت کشور برای انتخابات ریاست جمهوری ثبت نام کرد. وی در سخنان خود پس از ثبت نام با گرامیداشت یاد و خاطره خانم‌ها اعظم طالقانی و زهرا شجاعی برای تلاش در راستای مشخص شدن مفهوم رچل سیاسی خواستار رفع ابهام در این زمینه و فراهم سازی زمینه‌های لازم برای حضور زنان در انتخابات ریاست جمهوری شد. «آرمان ملی» برای بررسی دلایل حضور وی در انتخابات ریاست جمهوری و تحلیل و بررسی فضای انتخابات آینده با خانم زربآبادی گفت‌وگو کرده است. وی معتقد

است: اتفاقی که در انتخابات اخیر رخ داده این است که تعداد اصولگرایانی که در انتخابات ثبت نام کرده‌اند نسبت به اصولگرایان کمتر است. فضای انتخابات آینده تا حدود زیادی قابل پیش بینی نیست، اما شواهد و قرائنی که وجود دارد بیانگر این است که شرایط نسبت به انتخابات ۱۴۰۰ تغییر خاصی نخواهد کرد و بعید به نظر می‌رسد اصلاح‌طلبان بتوانند پایک‌گزینه حداکثری در انتخابات حضور داشته باشند. در ادامه حاصل این گفت‌وگو رامی خوانید.

ببینی‌ها درست از آب در نمی‌آید. با این وجود نشانه‌هایی که وجود دارد بیانگر این است که شرایط انتخابات ۱۴۰۰ دوباره تکرار خواهد شد.

◀ با توجه به ثبت نام گزینه‌هایی مانند علی لاریجانی، محمد باقر قالیباف و سعید جلیلی به نظر می‌رسد که رقابت اصلی بین این سه گزینه صورت بگیرد مگر اینکه لاریجانی مانند انتخابات گذشته رد صلاحیت شود. در چنین شرایطی چه ارزیابی از رقابت این سه گزینه دارید؟
 قالیباف به تازگی به عنوان رئیس مجلس انتخاب شده است. این در حالی است که براساس مصاحبه‌هایی که نمایندگان مجلس انجام داده‌اند و عنوان کرده‌اند که قالیباف قرار نیست در انتخابات ریاست جمهوری ثبت نام کند. با این وجود وی در انتخابات ثبت نام کرد و به نظر نیاز شانس تأیید صلاحیت بیشتری نسبت به لاریجانی برخوردار است. البته ثبت نام رئیس مجلس در انتخابات ریاست جمهوری در مناظره‌های انتخاباتی برای وی چالش برانگیز خواهد شد. از سوی دیگر به نظر می‌رسد آقای قالیباف مشکل زیادی برای تأیید صلاحیت نداشته باشد، اما این وضعیت برای آقای لاریجانی وجود ندارد. این در حالی است که آقای لاریجانی در دوران ریاست خود بر مجلس عملکرد شفاف‌تری داشته‌اند و بخشی از اصولگرایان ستنی و معتدل از ایشان حمایت خواهند کرد. به همین دلیل اگر شرایط مانند سال ۱۴۰۰ باشد رد صلاحیت آقای لاریجانی نیز می‌تواند یکی از گزینه‌های پیش روی انتخابات آینده باشد که کار برای پیروزی اصولگرایان راحت‌تر خواهد کرد. آقای جلیلی نیز مشکلی در زمینه تأیید صلاحیت‌ها نخواهند داشت و به نظر می‌رسد مانند گذشته تأیید صلاحیت خواهند شد. با این وجود به دلیل عملکرد اقتصادی سه ساله دولت سیزدهم وضعیت مطلوبی در مناظره‌های انتخاباتی نخواهد داشت. در چنین شرایطی عملکرد اقتصادی سه ساله دولت سیزدهم برای کسانی که با چنین تفکری کاندیدای انتخابات شده‌اند را با چالش مواجه خواهد کرد. این چالش‌ها در درون جریان اصولگرایی نیز برای برخی افراد آشکار شده است. این در حالی است که یک‌دستی قدرت در سال‌های اخیر اختلافات درونی را در جریان اصولگرایی تشدید کرده است. به همین دلیل در شرایط کنونی در جریان اصولگرایی انسجام وجود ندارد که برای این جریان در انتخابات آینده چالش برانگیز خواهد بود.

بمعروض آرای مردم قرار بدهند.

◀ آیا شرایط اصلاح‌طلبان مانند انتخابات جمهوری سال ۱۴۰۰ است که شرایط انتخاب یک گزینه حداکثری را خواهند داشت و با اینکه فکر می‌کنید شرایط تغییر خواهد کرد و اصلاح‌طلبان با گزینه حداکثری در انتخابات حضور پیدا خواهند کرد؟
 اتفاقی که در انتخابات اخیر رخ داده این است که تعداد اصولگرایانی که در انتخابات ثبت نام کرده‌اند زیاد است و از سوی دیگر تعداد اصلاح‌طلبانی که در انتخابات ثبت نام کرده‌اند نسبت به اصولگرایان کمتر است. فضای انتخابات آینده تا حدود زیادی قابل پیش بینی نیست، اما شواهد و قرائنی که وجود دارد بیانگر این است که شرایط نسبت به انتخابات ۱۴۰۰ تغییر خاصی نخواهد کرد و بعید به نظر می‌رسد اصلاح‌طلبان بتوانند با یک گزینه حداکثری در انتخابات حضور داشته باشند. البته فضای سیاسی ایران به شکلی است که قابل پیش بینی نیست و در بسیاری از موارد پیش آب در نمی‌آید

در معرض آرای مردم قرار بدهند.

◀ آیا در صورتی که شما رد صلاحیت شوید چنین تقاضایی را از شورای نگهبان دارید؟
 بله؛ در صورتی که بنده به هر دلیلی رد صلاحیت شوم این درخواست را از شورای نگهبان خواهم کرد که دلایل آن را اعلام کند. در صورتی که شورای نگهبان عنوان کند من به دلیل اینکه رچل سیاسی نبوده‌ام رد صلاحیت شده‌ام مشخص خواهد شد که رشته موشک از شمال نوار غزه و سیاسی دارد تنها شامل مردان می‌شود و زنان نمی‌توانند به عنوان رئیس جمهور انتخاب شوند. در چنین شرایطی من فکر می‌کنم باید تلاش کرد که این برداشت و تصویر مفهوم رچل سیاسی درست شود و شرایط به شکلی شود که زنان نیز بتوانند در انتخابات ریاست جمهوری به عنوان کاندیدای حضور داشته باشند. با این وجود اگر به دلایل دیگری رد صلاحیت شوم مشخص خواهد شد که مسیر برای حضور زنان در انتخابات ریاست جمهوری شفاف‌تر است و تصویر روشن‌تری از مفهوم رچل سیاسی وجود دارد. من امیدوارم روزی فرا رسد که در یک انتخابات رقابتی برای انتخاب رئیس جمهور زنان نیز در انتخابات حضور پیدا کنند و خود را

◀ اگر همه گزینه‌های منتسب به جریان اصلاحات رد صلاحیت شوند و آقای لاریجانی تأیید صلاحیت شوند به چه میزان این احتمال وجود دارد که وی به عنوان گزینه حداکثری جریان اصلاحات تبدیل شود؟
 این موضوعی است که باید در جبهه اصلاحات مورد بحث و بررسی قرار بگیرد و بنده نمی‌توانم به صورت قطعی درباره آن اظهار نظر کنم. احزاب اصلاح طلب به دلیل اینکه در جبهه اصلاحات نخواهند دارند و در تصمیم‌گیری‌ها سهیم هستند تابع تصمیمات جبهه اصلاحات هستند و به همین دلیل تصمیم‌نهایی را در این زمینه جریان اصلاحات خواهد گرفت. به نظرمی‌رسد که جبهه اصلاحات پس از اعلام نهایی کاندیدای انتخاباتی و مشخص شدن وضعیت تأیید صلاحیت‌ها در نهایت تصمیم لازم را در این زمینه خواهد گرفت.

همچنین بیان کرد: «نباید روی آقای جلیلی حساب ویژه‌ای باز کرد. او اساساً مدیر خوبی نیست زیرا اصلاح‌کار اجرایی نکرده است. او در بحث برجام کلی انتقاد به دولت روحانی می‌کرد اما وقتی تیم نزدیک به خودش سیاست خارجی را به دست گرفتند، نه تنها تحریم‌ها رفع نشد جلیلی صرفاً برای بازار گرمی وارد انتخابات شده است. من فکر می‌کنم اگر آقای قالیباف داند نمی‌شد. مهم‌ترین شانس آقای لاریجانی بود. آیینی در پایان درباره رویکرد اصلاح‌طلبان به ویژه خاتمی که بر محمد صدر اصرار کرد، گفت: آقای خاتمی دچار اشتباه شد که بر آقای صدر اصرار کرد؛ همان اشتباهی که در سال ۸۴ انجام داد و به جای حمایت از آقای کروبی، پشت سر آقای معین ایستاد و در نتیجه دیدیم که آرای اصلاح‌طلبان شکست واحمدی نژاد رئیس‌جمهور شد.

یک فعال سیاسی اصلاح طلب درباره انتخابات پیش‌رو نوا مژده‌های متعدد اظهار داشت؛ بعد از شهادت آقای رئیسی به نظر می‌رسد که بهترین مدیر اجرایی که می‌تواند دولت را در اختیار بگیرد، آقای قالیباف است. ما اگر فرض کنیم قرار است رویه دولت سیزدهم ادامه یابد، در این صورت شانس آقای مخبر بیش از بقیه بود. به نظرم بقیه نامزدهای می‌آیند تا نتواند انتخابات گرم شود. مهدی آیتی، گفت: مثلاً پزشکیان می‌آید که شهرها ترک نشین را به تحرک وادارد یا لاریجانی می‌آید که اصولگرایان میانه‌رو را پای صندوق بکشاند. فضا به صورت آگاهانه طوری پیش می‌رود که نامزدهای زیادی به صحنه بیایند تا مشارکت بالا برود و تجربه تلخ مشارکت هشت درصدی که اخیراً در انتخابات دور دوم مجلس دیدیم، تکرار نشود. این فعال سیاسی

بایدن از آنچه « طرح سه مرحله‌ای اسرائیل» برای کمک به پایان دادن جنگ غزه خواند، رونمایی کرد. این طرح با یک آتش بس شش هفته‌ای به ازای آزادی برخی اسرای اسرائیلی آغاز گشته و در نهایت، به اقدامات بلندمدت برای پایان دائمی خصومت‌ها منجر خواهد شد. او علناً از حماس و اعضای راست‌گرای افراطی کابینه نتانیاهو خواست تا به طور جدی در این مسیر همکاری داشته باشند. پس از اعلام این طرح، فعالیت‌های دیپلماتیک هماهنگ متعددی صورت گرفته و این پیشنهاد حمایت بین‌المللی قابل توجهی کسب کرده است. نتانیاهو در این باره می‌هم صحبت کرده است. او روز دوشنبه به کمیته کنگست گفت که جنگ می‌تواند «به منظور بازگرداندن اسرا متوقف شود» اما آنچه در ادامه خواهد آمد به «مذاکرات بیشتر» بستگی دارد. او همچنین افزود که بایدن تمام جزئیات توافق احتمالی را فاش نکرده است. هنگامی که از بایدن پرسیده شد آیا نتانیاهو در حال طولانی کردن جنگ برای ماندن در قدرت است، او پاسخ داد که تمام شواهد همین را نشان می‌دهند. او افزود: «بی‌بی تحت فشار زیادی در مورد اسرا قرار داشته و به همین دلیل حاضر است تقریباً هر کاری برای بازگرداندن آن‌ها انجام دهد». با این هم‌چنین مدعی شد که پیشنهاد اسرائیل «بسیار سخاوتمندانه» بوده و گفت که در صورت پایان جنگ، مقامات کاخ سفید برنامه پنج‌ساله بازسازی نوار غزه را ارائه خواهند داد. روز دوشنبه، رهبران گروه ۷ بیانیه‌ای در حمایت از این طرح صادر کردند و ایالات متحده نیز پیش‌نویس قطعنامه‌ای را در شورای امنیت سازمان ملل متحد برای جلب حمایت آن‌ها به منظور فشار بر حماس برای پذیرش توافق، به گردش درآورد. تلاش‌ها برای دیپلماتیک واشنگتن همراه با انتقاد بایدن از رهبر اسرائیل، فشار بر نتانیاهو برای رد خواسته‌های متحدان راست‌گرای افراطی برای رد هر توافقی که منوط به آتش بس پایدار باشد را افزایش داده است. بایدن همچنین با محمد بن عبد الرحمن آل ثانی، نخست‌وزیر قطر صحبت کرده و از او خواسته تا «از همه اقدامات مناسب برای پذیرش این توافق توسط حماس استفاده کند.» کاخ سفید سعی کرده تارجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه که از اهداف سیاسی حماس حمایت می‌کند، به حمایت از این طرح ترغیب کند. بایدن همچنین برت مک‌گورک، مشاور ارشد خود در امور خارجه، به وضعیت اسرا بحث خواهد آنجا در مورد پیشبرد توافق تبادل اسرا و بازگشایی گذرگاه رفح برای ارسال کمک‌های بشردوستانه گفت‌وگو کند. در همین حال، بیل برنز، مدیر سابق نیز به دوحه سفر می‌کند و در آنجا درباره وضعیت اسرا بحث خواهد کرد. مقامات آمریکایی اذعان دارند که مطرح ساختن علنی پیشنهاد پایان جنگ توسط رئیس‌جمهور آمریکا، آن هم پس از آنکه تلاش‌های دیگر بازیگران با شکست مواجه شد، غیرعادی است.

◀ توافق قبلی آزادی اسرا
 جان کربی، سخنگوی شورای امنیت ملی گفت: «رئیس‌جمهور احساس کرد که در شرایط کنونی جنگ و در میانه مذاکرات برای آزادی اسرا، زمان آن رسیده که رویکردی متفاوت در پیش گرفته شود و زمان آن رسیده که این پیشنهاد را علنی شواخت تا نتایج‌ای متفاوت رقم بزنیم.» این توافق تا بلند پروازانه‌تر از توافق قبلی آزادی اسرای اسرائیلی در ازای زندانیان فلسطینی است، شامل فاز اول شش هفته‌ای می‌شود که طی آن، غیرنظامیان و سربازان زن اسرائیلی با زندانیان فلسطینی معاوضه می‌شوند. سپس، مرحله دوم آغاز شده که طی آن، سربازان مرد در ازای آتش بسی طولانی‌تر آزاد می‌گردند. پس از توقف حملات در غزه، کاخ سفید تلاش خواهد کرد تا ترتیبات امنیتی و بازسازی این منطقه را تأمین کند؛ اما بایدن اذعان داشته که او و نتانیاهو همچنان در مورد جزئیات اختلاف نظر جدی دارند. رئیس‌جمهور آمریکا اعتراف کرد: «اختلاف اصلی من با نتانیاهو این است که بعد از آرام شدن اوضاع در غزه چه اتفاقی می‌افتد؟ چه شرایطی بازمی‌گردد؟ آیا نیروهای اسرائیلی دوباره وارد غزه می‌شوند؟ اگر قرار است چنین اتفاقی بیفتد، این طرح کارساز نخواهد بود.»

حماس «آمادگی خود برای نگاه مثبت» به این پیشنهاد را نشان داده و موضع خود را به آتش بس و سپس بازسازی نوار غزه که توسط بایدن مطرح شده، گره زده است. اسامه حمدان، سخنگوی حماس گفت که این گروه نگران است اسرائیل پس از آزادی اولین گروه اسرا، جنگ را از سر بگیرد. او افزود که حماس به دنبال تضمین‌هایی در مورد شرایط آتش بس و خروج بعدی نیروهای اسرائیلی قبل از پیشبرد مذاکرات است. او خاطرنشان کرد: «این چیزی است که می‌تواند در توافق را بازر کند. تا زمانی که این موضوع روشن نشود، ما با هیچ توافقی موافقت نمی‌کنیم. ما منتظر موضع روشن اسرائیل در این مورد هستیم.»